

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 12.12.2005

Číslo: Ročník 15 (2005), Číslo 4

Sekce: Stalo se

Název článku: Celostátní seminář Regionální funkce knihoven 2005

Autor: Alena Součková

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=614>

Celostátní seminář Regionální funkce knihoven 2005

Alena Součková

V Pardubicích se konal dvoudenní celostátní seminář věnovaný výkonu regionálních funkcí a dalším aktuálním otázkám českého knihovnictví. Zúčastnila se více než stovka zástupců pověřených a krajských knihoven, přítomni byli i pracovníci odboru kultury několika krajských úřadů.

Pokusím se seznámit pracovníky dalších knihoven s náplní tohoto semináře a přinést důležité elektronické odkazy k projednávané tematice.

Příspěvky prvního jednacího dne by bylo možno nazvat „blok hodnotící“. Po úvodním přivítání účastníků náměstkem pardubického primátora a ředitelem Krajské knihovny v Pardubicích zazněl příspěvek Mgr. Ladislavy Zemánkové z Knihovnického institutu Národní knihovny ČR s obsáhlou analýzou výkonů regionálních funkcí knihoven v letech 2002, 2003 a 2004. Podrobná zpráva včetně grafů zobrazujících výkony v jednotlivých krajích je přístupná na webu Národní knihovny: <http://knihovnam.nkp.cz/docs/RF2004.PDF>

PhDr. Vít Richter, ředitel Knihovnického institutu Národní knihovny ČR, navázal přehledem za rok 2005 a výhledem na rok 2006. Po přechodu financování regionálních funkcí knihoven na jednotlivé kraje jsou činnosti, které podporují rozvoj veřejných knihoven, v kompetenci regionů a záleží na součinnosti krajských úřadů, krajských knihoven a pověřených knihoven. Cílem je, aby dobře nastartovaný dotační titul pokračoval k prospěchu knihoven, hlavně v malých obcích.

S přípravou zavádění nového organizačního zajištění výkonu regionálních funkcí ve Středočeském kraji seznámila přítomné ředitelka Středočeské vědecké knihovny v Kladně PhDr. Jiřina Bínová Kádnerová. Středočeský kraj je specifický svou rozlohou a uspořádáním a také více než tisícem obsluhovaných knihoven. Nová koncepce podpory knihoven bude řešit jak účelovou dotaci pro pověřené knihovny, tak nepřímou podporu činnosti krajské knihovny a nadstandardních služeb; počítáno je i s finanční spoluúčastí jednotlivých obcí.

Po vystoupení zaměřeném na zpracování statistiky KULT (PhDr. V. Lindnerová a Ing. Macháček – NIPOS Praha) zazněly příspěvky z několika krajských knihoven k praktickému využívání standardů VKIS (standardy VKIS byly tématem zpravodaje U nás č. 2/2005). Paní Eva Semrádová z SVK Hradec Králové, Ludmila Švíková z JČVK České Budějovice a Marie Šedá z MSVK Ostrava přednášely zkušenosti, jak byly knihovny regionu se standardy seznamovány, jak byla shromažďována data, jak se sestavovaly tabulky a jaké byly výsledky poměrování knihoven. Práce se standardy VKIS se zatím

rozvíjí, ale je jí třeba věnovat pozornost - výsledky analýz mohou napomoci zlepšování výkonů knihoven i při jednáních se zřizovateli. Vystoupení na celostátním semináři byla návodem, jak k této činnosti přistupovat. Z příspěvků bylo možné vysledovat tři shodné etapy: seznamování se standardy a sběr dat, poté analýzy a v závěrečné fázi konkrétní prověřování v praxi (v Moravskoslezském kraji návštěvy ve vytipovaném vzorku knihoven). – Standardy VKIS platí pro všechny, i pro malé obecní knihovny. Nebojme se standardů a vzájemného poměřování. Nenechme se odradit třeba neslavnými současnými výsledky. (V Jihočeském kraji ze sledovaného vzorku žádná knihovna nesplnila všechny standardy, v Královéhradeckém kraji splnilo všechny standardy 9 profesionálních knihoven.)

Vystoupení PhDr. Víta Richtera se věnovalo zkušenostem v sousedním Německu. Efektivní sledování a srovnávání výkonů knihoven – benchmarking - má za cíl zlepšování učením se od druhých. Na veřejně přístupném webu: <http://www.bix-bibliotheksindex.de/> je k dispozici žebříček německých knihoven a je prestiží umístit se ve sledovaných ukazatelích co nejlépe.

Mgr. Zlata Houšková z Národní knihovny přednesla příspěvek Komunitní role knihoven.

Druhý jednací den, který zahájil radní pro kulturu Pardubického kraje Miroslav Brýdl, byl převážně zaměřen na nové vývojové trendy.

Úvodní referát PhDr. Víta Richtera hovořil o připravovaných novelách autorského a knihovního zákona. Mimo jiné budou řešit poplatky z půjčování (bude hrazeno ze státního rozpočtu prostřednictvím Národní knihovny), půjčování speciálních druhů dokumentů, kopírování a scanování v knihovnách a veřejné čtení. V novelizovaném knihovním zákoně se uvažuje, že by odpadla povinnost provozovat internet v knihovnách obcí do 500 obyvatel, pokud tuto službu poskytuje obec nebo jiná k tomu sjednaná osoba. Zatím ve fázi řešení je nová typologie knihoven. Připravují se paragrafy k revizím knihovního fondu a používání osobních dat uživatelů.

Ing. Aleš Grof z Ministerstva kultury ČR hovořil o připravovaných projektech s využitím finanční podpory EU, které mohou knihovny využít v letech 2007-2013. Integrovaný operační program bude možné využít k rekonstrukcím objektů, digitalizaci, internetizaci. Operační program vzdělávání k projektům podporujícím vzdělanost a zaměstnanost, pokračovat budou regionální operační programy.

Další příspěvek přednesla PhDr. Eva Svobodová z Národní knihovny ČR. Věnoval se zapojení regionálních knihoven do Souborného katalogu ČR, který je významným informačním zdrojem a lze jej využívat i pro zajišťování meziknihovní výpůjční služby. Bližší informace o fungování Souborného katalogu ČR naleznete na: <http://skc.nkp.cz>

V dalším programu vystoupili zástupci firem dodávajících počítačové knihovnické systémy a představili produkty, které lze využít k podpoře regionálních funkcí. Např. systém KP-sys (KP-win, KP-winSQL) nabízí sdílenou katalogizaci v regionálních souborných katalozích, terminálové propojení poboček a správu výměnných souborů. Systém LANius (Clavius) připravil databázi REKS – Regionální knihovní systém - s několika užitečnými podprogramy. Nabídku předvedla i firma Cosmotron - systém Rapid Library.

Očekávané bylo vystoupení zástupců Ministerstva informatiky ČR a Českého Telecomu k současnému stavu a výhledu Projektu internetizace knihoven (PIK). V současné době (do konce listopadu 2005) probíhá 3. vlna výzev k bezplatnému připojení

k internetu. Další dvě vlny se předpokládají v příštím roce. V některých místech je nutné řešit technické problémy a podle konkrétní situace v místě lze řešit i zvýšení rychlosti připojení a případné nadstandardní placené služby. Seznam připojených knihoven bude aktuálně zveřejňován na webu Ministerstva informatiky ČR. Knihovnu, která poskytuje veřejně přístupný internet, je třeba také nahlásit do databáze Veřejný internet, která se stane součástí Portálu veřejné správy:

<http://www.verejnyinternet.cz>

Příspěvek ke vzdělávání knihovníků na základě výsledků Analýzy mzdové, věkové a vzdělanostní struktury pracovníků knihoven ČR přednesla Mgr. Zlata Houšková z Národní knihovny ČR, která poskytla článek na toto téma i pro náš zpravodaj.

Po několika diskusních příspěvcích seminář uzavřel PhDr. Vít Richter s přáním, aby regionální funkce knihoven i nadále přispívaly k rozvoji činnosti knihoven.

Náplň semináře byla natolik obsáhlá, že nezbyl čas na diskusi a výměnu zkušeností. Účastníci načerpali řadu nových podnětů a námětů.

Prezentace příspěvků budou v dohledné době vystaveny na webu Národní knihovny:
<http://knihovnam.nkp.cz>

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>